

VOORSTEL AB
DATUM DB VERGADERING : 21 april 2020
DATUM AB VERGADERING : 26 mei 2020
PORTEFEUILLEHOUDER : M.F. Wichard
REGISTRATIENUMMER : Z/16/006433-134559
OPSTELLER : Arjan Schutte, telefoonnummer +31882331688

CATEGORIE: Besprekstuk

ONDERWERP

Indienen concept aanbod RES Drenthe en RES West-Overijssel.

VOORSTEL

1. Kennisnemen van de concept RES Drenthe en concept RES West-Overijssel.
2. Eventueel leveren van commentaar op de concept RES-en, al of niet in de vorm van een motie, dat meegezonden wordt met de aanbidding rond 1 juni 2020 van de concept RES aan het Nationaal Programma RES.

SAMENVATTING

Het RES traject leidt in deze fase eerst tot een concept aanbod RES, gevolgd door een definitief aanbod RES 1.0 (juli 2021). Het DB (evenals GS, en B&W's) heeft d.d. 21 april ingestemd om het concept aanbod RES) aan te bieden aan het Nationaal Programma RES (NPRES) voor tussentijdse toetsing door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). Het algemeen bestuur wordt (evenals staten en raden) in staat gesteld kennis te nemen van het concept aanbod, niet ter vaststelling, maar om eventueel commentaar te kunnen leveren dat meegezonden wordt naar het NPRES (www.npres.nl). Dit geldt ook voor raden en staten.

Er ligt voor beide regio's een concept aanbod RES voor grootschalige duurzame opwek elektriciteit (wind, zon), namelijk: 3,45 TWh (Drenthe) en 1,60 TWh (West-Overijssel). Het concept aanbod geeft daarmee aan welke ruimte er in Drenthe en West-Overijssel volgens de gemeenten is voor uitbreiding van grootschalige hernieuwbare elektriciteit voor 2030. Het aanbod voor elektriciteit is opgebouwd uit aanwezig (zon, wind), de geplande initiatieven (zon, wind) en de beleidsambitie van de gemeenten voor hernieuwbare elektriciteit.

Er wordt in het RES aanbod ook een beschrijving gegeven van de warmtebehoefte en het duurzame potentiële warmteaanbod uit duurzame warmtebronnen.

De wijze waarop en de infrastructuur waarmee het RES aanbod ingevuld gaat worden is nog niet beschreven, dat gebeurt in het traject hierna tot juli 2021 in het definitieve aanbod RES 1.0.

De ambitie en de inzet van WDODelta om energieneutraal te worden past uitstekend binnen de context van beide RES-en. Het draagt direct bij aan de beoogde duurzame opwek binnen gemeentegrenzen.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

- Startnotities RES

In december 2018 en april 2019 heeft het DB de startnotities vastgesteld voor respectievelijk RES Drenthe en voor RES West-Overijssel. Het AB is daarover per brief geïnformeerd. De interbestuurlijke samenwerking voor de transitieopgave elektriciteit én warmte werd daarin aangekondigd tussen provincies, gemeenten, waterschappen, netbeheerders en belangenorganisaties. Het RES traject kent meerdere fasen: eerst een concept aanbod RES (juni 2020) en daarna een definitief aanbod RES 1.0 (juli 2021). Leden van raden, staten en algemeen besturen is afgelopen periode gelegenheid geboden informatiebijeenkomsten bij te wonen.

- Besluitvorming

Het DB heeft d.d. 21 april ingestemd, evenals GS en B&W's, om het concept aanbod RES aan te bieden aan het Nationaal Programma RES (NPRES) voor een tussentijdse toetsing door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) (appreciatie, zie hierna vervolg RES traject). Staten, raden en algemeen bestuur wordt in deze fase van het traject eveneens gelegenheid geboden hun bevindingen en commentaar te geven, al of niet in de vorm van moties, zodat het meegenomen kan worden bij de verdere uitwerking van het definitieve aanbod RES 1.0 voor 1 juli 2021. Vanwege de Corona-crisis zijn vorige week de oorspronkelijke termijnen met 4 maanden verlengd. Beide regio's dienen nu wel de concept RES in en willen de langere tijdruimte tot aan de definitieve RES benutten voor uitgebreide (ruimtelijke) analyses en een degelijk democratisch en participatietraject met stakeholders en belanghebbenden.

Overzicht bestuurlijke planning naar actueel inzicht.

Besluit RES traject	DB	AB
Startnotities	Vaststellen Drenthe december 2018 / West-Overijssel april 2019.	Informerende brief
Concept aanbod RES - Drenthe - West-Overijssel	Instemmen en indienen NPRES 21 april 2020.	Kennisnemen en eventueel leveren van commentaar 26 mei 2020.
Definitief aanbod RES 1.0 - Drenthe - West-Overijssel	Instemmen ca. april 2021	Vaststellen en indienen bij NPRES ca. juni 2021.

- Concept aanbod RES-en

De interbestuurlijke samenwerking vindt plaats conform beide startnotities. De regio's hebben in hun aanpak ondersteuning gehad van het NPRES (www.npres.nl). Portefeuillehouder Mevrouw Wichard maakt deel uit van het bestuurlijk kernteam in West-Overijssel en in RES Drenthe vertegenwoordigt de portefeuillehouder van waterschap Hunze en Aa's de vier waterschappen (Noorderzijlvest, Vechtstromen, Drents Overijsselse Delta).

Uitgebreide informatie over beide RES-en is te vinden op www.reswestoverijssel.nl en op www.energievoordrenthe.nl

Elektriciteit

Er is een concept aanbod duurzame elektriciteit van 1,60 TWh (RES West-Overijssel) en 3,45 TWh (RES Drenthe). Het concept aanbod geeft aan welke ruimte gemeenten hebben in Drenthe en West-Overijssel voor uitbreiding van grootschalige hernieuwbare elektriciteit voor 2030. Het aanbod van de gemeenten is opgebouwd uit aanwezig (zon, wind), de geplande initiatieven (zon, wind) en de beleidsambitie van de gemeenten voor hernieuwbare elektriciteit.

De wijze waarop en de infrastructuur waarmee het RES aanbod ingevuld gaat worden is nog niet beschreven, dat gebeurt in het traject hierna tot juli 2021 in het definitieve RES aanbod 1.0.

Warmte

Er wordt in het concept aanbod ook een beschrijving gegeven van de warmtebehoefte en het potentiële aanbod en de infrastructuur uit duurzame warmtebronnen in de gemeenten.

- Rol waterschap

De gemeenten hebben hun inzet aangegeven in het concept aanbod en willen daarmee de energietransitie voor 2030 ruimtelijk mogelijk maken. Het waterschap streeft naar energieneutraal 2025 welke ambitie geheel in lijn is met de doelstelling van de RES-en binnen de gemeentegrenzen. Deze bestaande ambitie van het waterschap vormt een bestanddeel van het concept aanbod RES. In de verdere uitwerking van dit concept aanbod naar het aanbod RES 1.0 wordt de wijze en de locatie van de duurzame elektriciteitsopwekking en de duurzame warmtevoorziening nader geconcretiseerd aan de hand van verkenningen en voorkeursoplossingen. De besluitvorming voor het

definitieve aanbod RES 1.0 vindt plaats door de achterliggende raden, staten en algemeen bestuur rond juni 2021.

Het waterschap produceert zelf steeds meer duurzame energie (met o.a. biogas op rwzi Zwolle en Deventer, zon en wind) in samenwerking met (coöperatieve) partners en draagt daarmee concreet bij aan de regionale energietransitie. Ook heeft het waterschap in de RES samenwerking de rol benadrukt van warmte uit Aquathermie (Thermische energieoppervlaktewater TEO, Thermische energieafvalwater TEA). Het is een potentiële duurzame warmtebron voor bewoning en bedrijven. Het waterschap heeft de bereidheid, onder bepaalde voorwaarden zoals bijvoorbeeld bedrijfszekerheid, te faciliteren met de eigen assets om zo bij te dragen aan de energie- en warmtetransitie in de regio. De taakuitvoering voor watersysteem en wellicht ook waterveiligheid, komt als gevolg van de energietransitie steeds meer terecht in 'een energielandschap'. Dat levert nieuwe combinaties van opgaven op, bijvoorbeeld valt te denken aan dijken in combinatie met zonne-energie of windenergie; waterbergingen in combinatie met zonne-energie.

- Vervolg van het RES traject

- Appreciatieperiode juni-oktober 2020

Van 30 regio's worden de ingediende concept RES-en kwalitatief en kwantitatief geanalyseerd door het PBL en voorzien van een advies dat besproken wordt in het Opdrachtgeversberaad (EZ, BZK, IPO, VNG, UvW).

- Route 35

Tevens wordt vanaf juni a.s. voorzien in een zogenaamde Route 35 als het totaal van 30 regio's 35 TWh niet haalt. Dat behelst een bestuurlijk proces dat ingezet wordt als de koepels (VNG, IPO, UvW) van mening zijn dat een regio, gezien de fysieke omstandigheden, en het doorgelopen proces met de onderbouwing van het concept bod relatief achter blijft. Overigens is de inzet van alle partijen dat deze route niet nodig zal blijken.

- Volgende stappen

In elke RES-regio worden daarna stappen gezet voor het definitieve aanbod RES 1.0 dat uiterlijk 1 juli 2021 vastgesteld en ingediend dient te zijn door alle betrokken bestuurlijke partners. Dan vindt de uitwerking plaats in het omgevingsbeleid en de ruimtelijke plannen van gemeenten en provincies. Iedere twee jaar vindt een actualisering van de RES-en plaats zodat het mogelijk is in te spelen op nieuwe ontwikkelingen, onder andere op technologische innovatie. RES 1.0 wordt na twee jaar gevolgd door een geactualiseerd RES 2.0, enz.

OMGEVING EN PARTNERS

De RES is een samenwerkingsproces met veel partijen. Leden van staten, gemeenteraden en algemeen bestuur werden in staat gesteld informatiebijeenkomsten over het RES traject bij te wonen. Er zijn adviezen verleend door uiteenlopende stakeholders. Gemeenten zijn gestart met participatie en communicatie richting inwoners en bedrijven. Dit zal doorlopen gedurende de doorontwikkeling naar RES 1.0 toe. Er zijn afspraken gemaakt over de communicatie van de RES besluitvorming.

FINANCIËN

De middelen voor de professionele procesbegeleiding van het RES werkproces worden grotendeels opgebracht door het Rijk als uitvoering van het Klimaatakkoord.

RISICO'S

Wanneer de bijdrage van alle 30 RES regio's niet optelt tot 35 TWh kan er in het uiterste geval een extra opgave aan een RES-regio worden opgelegd door de provincie en/of het rijk (route 35). Omdat beide RES regio's de omgeving intensief hebben betrokken, lijkt de kans daarop klein.

Voor de uiteindelijke realisatie via het ruimtelijk beleid in 2030, blijven in de huidige fase nog een aantal voorwaarden gelden. Dat heeft betrekking op de capaciteit van het elektriciteitsnetwerk, de toegang en aard van de SDE subsidiefaciliteiten, wet- en regelgeving, beschikbaarheid vergunningen, draagvlak en acceptatie bij inwoners en de bestuurlijke besluitvorming en uiteindelijk de verantwoordelijkheid van de RES-partners. Na de appreciatie worden, naar het definitieve aanbod RES 1.0 toe, worden die voorwaarden nog verder uitgewerkt.

TOELICHTING

- Uitwerking Klimaatakkoord

De RES-en (30 regio's) zijn een uitwerking van het Klimaatakkoord (2019) voor de thema's Elektriciteit en de Gebouwde Omgeving, voor wat betreft de hoeveelheid duurzame grootschalige opwek elektriciteit op land, en het inzicht in de warmtebehoefte en de beschikbare duurzame warmtebronnen in een regio.

Het Klimaatakkoord geeft aan dat de landelijke doelstelling van hernieuwbare elektriciteit op land tenminste is 35 TWh in 2030. De 30 regio's opgeteld dienen samen 35 TWh of meer te realiseren uiterlijk in 2030. In termen van CO2 reductie betekent dit een afname van 20,2 Megaton aan CO2 in 2030. Ter vergelijking: 1 Mton CO2 vormt de uitstoot van ongeveer 125.000 huishoudens.

BIJLAGEN

1. Concept aanbod RES West-Overijssel "Naar een opgewekt West-Overijssel", april 2020
2. Infographic concept RES West-Overijssel.
3. Concept aanbod RES Drenthe Regionale Energie Strategie RES-regio Drenthe Concept 1.0, april 2020

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de waarnemend dijkgraaf,
P.A. Zoon